
***Nasella neesiana* (Trin. & Rupr.) Barkworth and *N. mucronata* (Kunth) R. W. Pohl in Barkworth, two new allochthonous grasses in Catalonia**

Rebut: 06.09.01
Acceptat: 18.10.01

El gènere *Nasella* (Trin.) E. Desv., recentment reivindicat per Barkworth (1990) i Jacobs *et al.* (1995), inclou un conjunt de plantes de la tribu *Stipeae*, originàries d'Amèrica del Sud i d' Austràlia, caracteritzades per la presència d'una corona sota l'aresta del fruit. Aquesta estructura, de desenvolupament variable a les diferents espècies, sembla que té el seu origen en la fusió de les bases bulboses dels pèls de la glumel·la inferior que embolcalla completament el fruit i permet separar clarament aquest gènere de *Stipa*, al qual estava subordinat.

La presència d'una espècie de *Nasella* a Catalunya era coneguda des de principis dels anys noranta. Era el cas de *N. trichotoma* (Nees) Hack. ex Arechav. (° *Stipa trichotoma* Nees), planta d'elevat poder invasor originària de l'Amèrica del Sud que fou observada quasi simultàniament a la serra de Collserola i a la plana de la Selva (Carreras *et al.*, 1991) i que presenta fruits obovats de mida molt petita (2 mm). A la plana selvatana, la població coneguda a Cassà de la Selva [UTM 31T DG83] s'ha estès a causa del pas del bestiar i actualment ocupa una superfície d'uns 4 km², on és molt abundant; fins i tot sembla, que hi presenta una elevada capacitat d'expansió, ja que posteriorment va ser trobada també a Vidreres [UTM 31T DG82].

Aquesta nota fa referència a dues espècies perennes més d'aquest gènere, originàries de la mateixa regió, observades darrerament al NE del Principat: *N. neesiana* i *N. mucronata*.

***Nasella neesiana* (Trin. & Rupr.) Barkworth i *N. mucronata* (Kunth) R. W. Pohl in Barkworth, dues gramínies al·lòctones noves a Catalunya**

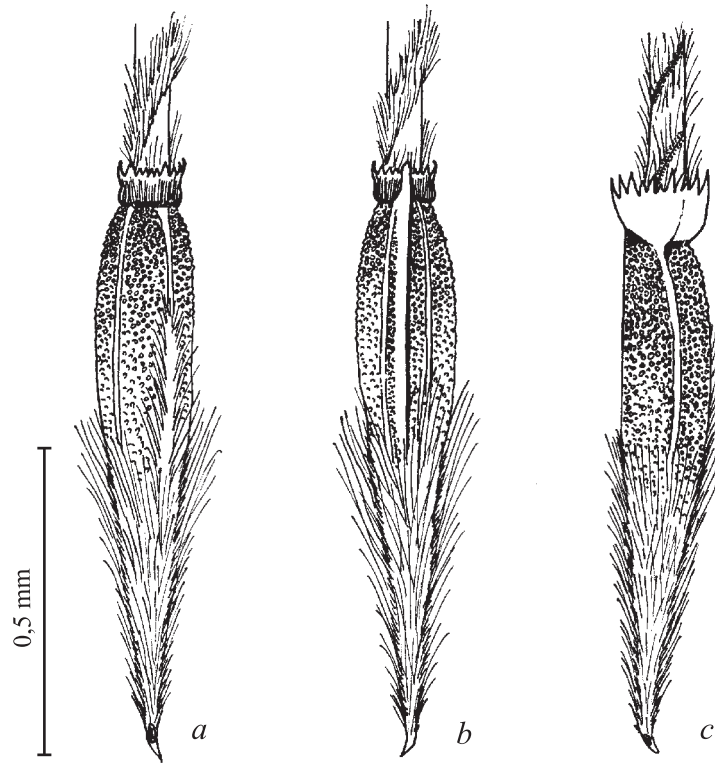

FIGURA 1. Fruits de *Nassella neesiana*, en visió dorsal (a) i ventral (b), i de *N. mucronata*, en visió dorsal (c).
Fruits of *Nassella neesiana*, dorsal (a) and ventral view (b), and of *N. mucronata*, dorsal view (c).

***Nassella neesiana* (Trin. & Rupr.)
Barkworth**

Alt Empordà: prop de Rabós d'Empordà, UTM 31T EG09.

Roselló: prop de la Roca d'Albera, 31T DH90. En ambdues localitats, es fa en marges de camins i de vinyes abandonades.

N. neesiana havia estat citada des d'antic del sud-est de França (Thellung, 1912; Blanc, 1926), però no en coneixíem indicacions per a la Península Ibèrica (Vázquez Pardo & Devessa, 1996). Les poblacions observades estan

constituïdes per pocs individus, tot i que caldrà fer-ne un seguiment en els propers anys si tenim en compte la ràpida proliferació d'aquest tàxon a Còrsega (Bosc, 1981). Les glumel·les inferiors dels nostres individus presenten una superfície fortament papil·losa, amb pèls erectopatents a la base i una corona poc separada de l'aresta (fig. 1a). La seva morfologia és molt similar a les dels exemplars recollits l'any 1854 per Godron al Port Juvenal (Auquier & Kerguelen, 1981). En comparació amb el següent tàxon, les glumel·les infe-

riors de *N. neesiana* presenten cinc nervis molt marcats, dos d'ells limitant el plec de la cara dorsal (fig. 1b).

N. mucronata (Kunth) R. W. Pohl in Barkworth

La Selva: Vidreres, UTM 31T DG82, vora un camí prop d'una plantació de plàtans i pollanques, escassa (només 2 o 3 peus el maig del 2000). Gironès: Girona, a l'interior del castell de Montjuïc, 31T DG84.

La causa de la presència d'aquesta espècie a la zona ens és desconeguda, però, en qualsevol cas, cal considerar-la lligada a la pròpia activitat humana que hauria afavorit la dispersió i extensió de la planta en les dues localitats esmentades. La glumel·la inferior presenta una corona ampla, clarament separada de l'aresta, amb cilis llargs al marge (fig. 1c). A les terres ibèriques ja havia estat indicada, tot i que amb caràcter accidental, de Coimbra (García, 1946) i Madrid (Vázquez Pardo & Devesa, 1996).

De totes les localitats de les comarques gironines esmentades disposem de testimonis dipositats a l'herbari de la Universitat de Girona (HGI), els quals han estat revisats amablement pels especialistes Juan Antonio Devesa i Francisco Vázquez.

JOAN FONT, XAVIER VIÑAS & CÈLIA IZQUIERDO*

* Departament de Ciències Ambientals. Universitat de Girona. Campus Montilivi, s/n. E-17071 Girona. Correu-e: joan.font@udg.es

Bibliografia

- AUQUIER, P. & KERGUÉLEN, M. 1981. *Stipa poeppigiana* Trin. et Rupr.: adventice méconnue de la flore française. *Bull. Soc. Éch. Pl. Vascul. Eur. Bass. Médit. [Liège]*, 18: 109-112.
- AYMERICH, P. 1998. Aportació al coneixement florístic del nord de Catalunya. *Butll. Inst. Catalana Hist. Nat.*, 66: 41-57.
- AYMERICH, P. (inèd.). *Expansió de l'asteràcia invasora Senecio inaequidens DC. per les conques alta i mitjana dels rius Segre i Llogregat*. Dir. Gen. Medi Natural, Generalitat de Catalunya. Informe tècnic.
- AYMERICH, P. (inèd.). *Seguiment del seneci sud-africà (Senecio inaequidens) a Andorra. Situació a l'any 2000 i avaluació de possibles conflictes*. Govern d'Andorra. Informe tècnic.
- BLANCA, G. 1998. *Cotoneaster* Medik. In: *Flora iberica*, vol. VI (S. Castroviejo, F. Muñoz Garmendia & C. Navarro Eds.). Real Jardín Botánico, CSIC. Madrid. p. 394-401.
- BLANC, P. 1926. Contribution à la flore des Bouches-du-Rhône. *Monde Pl.*, 27: 3-4.
- BOLÒS, O. 1998. *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans. Primera compilació general*, vol I i II. Institut d'Estudis Catalans. Orca: volum extraordinari. Barcelona.
- BOLÒS, O.; FONT, X.; PONS, X. & VIGO, J. comp. 1997. *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*, vol. 6. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.
- BOLÒS, O. & VIGO, J. 1984, 1990. *Flora dels Països Catalans*, vol. 1-2. Barcino. Barcelona.
- BOSC, G. 1981. *Stipa neesiana* Trin. & Rupr. et *Stipa trichotoma* Nees aux environs de Biguglia (Corse). *Bull. Soc. Éch. Pl. Vascul. Eur. Bass. Médit. [Liège]*, 18: 107-108.
- CARRERAS, J.; VILAR, L. & VIÑAS, X. 1991. *Stipa trichotoma* Ness., planta sud-americana naturalitzada a la península Ibèrica In: Notes breus sobre la flora dels Països Catalans. *Butll. Inst. Catalana Hist. Nat.*, 59: 149.
- CASASAYAS, T. 1989. *La flora al·lòctona de Catalunya. Catàleg raonat de les plantes vasculares exòtiques que creixen sense cultiu al NE de la Península Ibèrica*. Tesis Doctorals microf., 787. Universitat de Barcelona.
- GARCIA, J. G. 1946. Algunas novedades para a flora ibérica. *Anales Inst. Bot. A. J. Cavanilles*, 6(2): 421-427.
- JACOBS, S. W.; EVERETT, J. & BARKWORTH, M. E. 1995. Clarification of morphological terms used in the Stipeae (Gramineae), and reassessment of *Nassella* in Australia. *Taxon*, 44(1): 33-41.
- NIETO, G. 1997. *Cornus* L. In: *Flora iberica*, vol. VIII (S. Castroviejo, C. Aedo, C. Benedí, M. Laínz, F. Muñoz Garmendia, G. Nieto Feliner & J. Paiva Eds.). Real Jardín Botánico, CSIC. Madrid. p. 135-138.
- NUET, J. 1998. Noves localitats pirinenques de *Senecio inaequidens* DC. In: Notes breus (flora). *Butll. Inst. Catalana Hist. Nat.*, 66: 85-86.
- TALAVERA, S. 1999. *Laburnum* Medik. In: *Flora iberica*, vol. VII (I) (S. Castroviejo, S. Talavera, C. Aedo, C. Romero Zarco, L. Sáez, F.J. Salgueiro & M. Velayos Eds.). Real Jardín Botánico, CSIC. Madrid. p. 248-251.